

ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΜΕΝΑ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΑ

BENIZELEIO Γ. Ν. Η.

ΕΥΓΕΝΙΑ ΧΟΥΡΔΑΚΗ

ΨΥΧΙΑΤΡΟΣ, Δ/ΝΤΡΙΑ ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗΣ ΚΛΙΝΙΚΗΣ BENIZELEIOY
Γ.Ν.Η.

ΕΥΦΡΟΣΥΝΗ ΜΑΡΚΟΔΗΜΗΤΡΑΚΗ

ΨΥΧΟΛΟΓΟΣ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΞΕΝΩΝΑ
"ΑΛΚΥΟΝΙΔΑ"

ΜΑΡΙΑ ΧΟΝΔΡΟΖΟΥΜΑΚΗ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ, ΓΡΑΦΕΙΟ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

- Αντικείμενο της πρότασης είναι η οργάνωση και λειτουργία Προστατευμένων Διαμερισμάτων (Π.Δ.), από το Βενιζέλειο Γενικό Νοσοκομείο Ηρακλείου.
- Τα προστατευμένα Διαμερίσματα είναι το τελευταίο βήμα της αποασυλοποίησης των ενοίκων των Ξενώνων για να αποδοθούν στην κοινότητα ως ισότιμα μέλη.
- Οι Ξενώνες αποασυλοποίησης, τα Οικοτροφεία και τα Προστατευμένα Διαμερίσματα συστάθηκαν μετά το κλείσιμο των Ψυχιατρείων, αποτέλεσμα της Ψυχιατρικής Μεταρρύθμισης και αποτελούν μεταβατικές δομές από τα ψυχιατρεία στην κοινότητα.

- Οι στεγαστικές δομές αποδίδουν πολύ περισσότερο εάν λειτουργούν σε τομεοποιημένη περιοχή στην οποία πραγματοποιείται Αγωγή Κοινότητας και η Πρωτοβάθμια Περίθαλψη έχει βασικό ρόλο στην παροχή υπηρεσιών.
- Η αποασυλοποίηση είναι μια σύνθετη και πολυεπίπεδη διεργασία και δεν περιορίζεται στην έξοδο ασθενών με ψύχωση (σχιζοφρένεια, διπολική διαταραχή κ.α.) από τα άσυλα και τη διαμονή τους στην κοινότητα.
- Το ζητούμενο είναι η δημιουργία εκείνων των συνθηκών που θα επιτρέψουν σε ένα ασθενή να ζει ως πλήρες μέλος σε μια κοινότητα ανθρώπων με τους οποίους συναλλάσσεται, δημιουργεί σχέσεις και αισθάνεται ότι προσφέρει.

- Οι ψυχώσεις είναι νόσοι που ταλαιπωρούν όχι μόνο ασθενείς αλλά και οικογένειες- φροντιστές.
- Οι ασθενείς με ψύχωση μπορεί να παρουσιάζουν διαταραχές της σκέψης, της αντίληψης, του συναισθήματος, της αίσθησης του εαυτού, της βούλησης, της διαπροσωπικής λειτουργικότητας και της σχέσης με τον εξωτερικό κόσμο.

ΣΧΙΖΟΦΡΕΝΕΙΑ

- ◉ Η Σχιζοφρένεια είναι διαταραχή που προσβάλλει πολλές ψυχικές λειτουργίες. Επιπολασμός 1% σε παγκόσμιο επίπεδο. Όταν η ενεργός φάση υποχωρήσει (με ή χωρίς θεραπεία).
- ◉ Ο σχιζοφρενικός ασθενής συνήθως δεν επιστρέφει στην προηγούμενη προνοσηρή του λειτουργικότητα, αλλά μπαίνει σε μια υπολειμματική φάση, στην οποία προεξάρχουν η αμβλύτητα ή επιπέδωση του συναισθήματος και η κοινωνικοεπαγγελματική έκπτωση.

ΔΙΠΟΛΙΚΗ ΔΙΑΤΑΡΑΧΗ

- Η διπολική διαταραχή (γνωστή και ως διπολική συναισθηματική διαταραχή, μανιοκαταθλιπτική διαταραχή ή απλώς μανιοκατάθλιψη), είναι μια ψυχική νόσος στην οποία τα άτομα βιώνουν επεισόδια ανεβασμένης ή ευερέθιστης διάθεσης γνωστά ως μανία εναλλασσόμενα με επεισόδια κατάθλιψης.
- Αυτά τα επεισόδια μπορεί να προκαλέσουν προβλήματα στην ικανότητα του ανθρώπου να λειτουργήσει φυσιολογικά στην καθημερινότητα του. Σχεδόν το 4% των ανθρώπων παγκοσμίως έχουν διπολική διαταραχή.

- Οι ασθενείς με ψύχωση συναντούν προβλήματα λόγω των στερεοτύπων και προκαταλήψεων, δηλ., έχουν να αντιμετωπίσουν το κοινωνικό στίγμα για την ψυχική νόσο.
- Οι ψυχώσεις είναι επίσης νόσοι που ταλαιπωρούν όχι μόνο ασθενείς αλλά και τις οικογένειες- φροντιστές τους οι οποίοι είναι αντιμέτωποι και με το στίγμα αλλά και με τη χρονιότητα της ψύχωσης.

ΣΚΟΠΟΙ ΤΩΝ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΜΕΝΩΝ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΩΝ

- Τα Προστατευμένα Διαμερίσματα (Π.Δ.) σκοπό έχουν την τοποθέτηση και ψυχιατρική παρακολούθηση, σε χώρους διαβίωσης, θεραπείας και υποστήριξης, των ατόμων με ψυχικές διαταραχές, όταν δεν έχουν στέγη ή κατάλληλο οικογενειακό περιβάλλον, μετά από αίτησή τους και με τη σύμφωνη γνώμη του θεράποντος ψυχιάτρου ή της θεραπευτικής ψυχιατρικής ομάδας.
- Το πέρασμα από τους Ξενώνες στα Π. Δ. είναι μια μορφή αποκατάστασης των φιλοξενουμένων, μια λύση που μπορεί να εφαρμοστεί σε αρκετούς ψυχικά ασθενείς που φιλοξενούνται σε Ξενώνες.

- Η προστατευμένη ελευθερία που τους παρέχεται έχει σαν αποτέλεσμα την ανάπτυξη υπευθυνότητας από τους ενοίκους κι αυτό επιτυγχάνεται σε πολύ μεγαλύτερη κλίμακα. Δεν υπάρχει νυχτερινή βάρδια όπως στους Ξενώνες.
- Όλες οι αλλαγές γίνονται με τρόπο πιο φυσικό. Τα πλεονεκτήματα των Π. Δ., σε σχέση με τους Ξενώνες και τα Οικοτροφεία είναι ότι η ζωή του ψυχικά ασθενή πλησιάζει πολύ τη ζωή του μέσου ανθρώπου της πόλης ή της γειτονιάς που εγκαθίσταται το Π. Δ. και λειτουργεί σε μια αρκετά οικογενειακή ατμόσφαιρα.

- ◎ Οι σχέσεις και οι αλληλεπιδράσεις μεταξύ των ενοίκων και μεταξύ των ενοίκων και θεραπευτών είναι περισσότερο προσωπικές και παράλληλα ισότιμες με μειωμένη εξάρτηση ή παθητικότητα. Οι ένοικοι δεν μένουν ανενεργοί. Η ατομική ζωή αναπτύσσεται σε ότι αφορά την επιλογή των δραστηριοτήτων.
- ◎ Η ψυχοκοινωνική φροντίδα που παρέχεται στα άτομα που διαμένουν σε ένα Π. Δ. έχει ως σκοπό την επίτευξη της μεγαλύτερης δυνατής ανεξαρτησίας, αυτονομίας και αποτελεσματικότητας τους, ώστε να λειτουργήσουν στην κοινότητα με επιτυχία και στόχο την πλήρη και αυτόνομη διαβίωσή, την κοινωνική τους αποκατάσταση και ενσωμάτωση.

Οι γενικοί στόχοι της λειτουργίας του Π. Δ. είναι οι παρακάτω:

- Αποϊδρυματισμός
- Επανένταξη στο χώρο της κοινότητας – κοινωνικοποίηση
- Ανάπτυξη ικανοτήτων αυτόνομης διαβίωσης
- Επανασύνδεση με την οικογένεια (εάν υπάρχει)
- Διαχείριση υποτροπών εκτός Νοσοκομείου
- Αποφυγή του κοινωνικού αποκλεισμού, του στιγματισμού και της παθητικότητάς που επιφέρει στο άτομο η μακροχρόνια παραμονή στο άσυλο
- Ενεργό συμμετοχή με ισοτιμία και αξιοπρέπεια σε κάθε μορφή κοινωνικής έκφρασης
- Εργασιακή αποκατάσταση μέσω προγραμμάτων κατάρτισης

Τα Προστατευμένα Διαμερίσματα απευθύνονται σε :

- ◎ Ψυχικά ασθενείς που προέρχονται από τους Ξενώνες (Με σχιζοφρένεια, διπολική διαταραχή κ.α.) κι έτσι θα υπάρξουν κενές θέσεις για να φιλοξενηθούν άλλοι ψυχικά ασθενείς.
- ◎ Λειτουργικούς ψυχικά ασθενείς, έτοιμους να ζήσουν σε προστατευμένο περιβάλλον ένα βήμα πριν από την κοινότητα, έτσι ώστε να υπάρχει στενότερη διασύνδεση με ψυχικές υπηρεσίες, προκειμένου να προλαμβάνονται οι υποτροπές, οι νοσηλείες και οι επανεισαγωγές.

Τα Προστατευμένα Διαμερίσματα δεν απευθύνονται σε άτομα:

- Με Αντικοινωνική διαταραχή προσωπικότητας
- Σε ασθενείς με κατάχρηση κι εξάρτηση από αλκοόλ
- Σε πρώην χρήστες τοξικών ουσιών
- Σε ψυχικά ασθενείς με βίαιη και επιθετική συμπεριφορά
- Σε άτομα με Νοητική Υστέρηση γιατί χρειάζονται κλειστές δομές, όπως είναι τα Οικοτροφεία ή Στέγες Υποστηριζόμενης διαβίωσης (Σ.Υ.Δ.)

Ανάπτυξη εκπαιδευτικών προγραμμάτων στην κοινότητα

- Θα αναπτυχθούν εκπαιδευτικές δράσεις σε συνεργασία με το Γραφείο Ποιότητας του Βενιζελείου ΓΝΗ που σκοπό θα έχουν:
- Τη μείωση έως και την εξάλειψη του κοινωνικού στίγματος, (συχνά οι άνθρωποι με προβλήματα ψυχικής υγείας θεωρούνται «επικίνδυνοι» και περιθωριοποιούνται).
- Ενημέρωση της κοινότητας και εκπαίδευση των φορέων της, (έκδοση και μοίρασμα φυλλαδίων, ενημέρωση από τα Μ.Μ.Ε.).
- Διευκόλυνση της πρόσβασης στις υπηρεσίες, (καταστήματα, μέσα μαζικής μεταφοράς, χώροι συγκεντρώσεων, κοινωνικές υπηρεσίες κ.λπ.), καθώς τα Π. Δ. είναι στην κοινότητα.

Ανάπτυξη εκπαιδευτικών προγραμμάτων στην κοινότητα

- Ενίσχυση των γνώσεων της τοπικής κοινότητας από τους επαγγελματίες ψυχικής υγείας.
- Ενδυνάμωση των σχέσεων των ενοίκων με τους υπόλοιπους συγκατοίκους, τους γείτονες και τους συγγενείς τους.
- Εκπαίδευση των συγγενών των ενοίκων ώστε να τους δεχτούν μετά το πέρας της φιλοξενίας τους στα Π. Δ.
- Τέλος πρέπει να σημειωθεί ότι η ευκαμψία διασφαλίζει ότι δεν καθιερώνεται μια νέα ' 'ορθοδοξία' ' σ' ότι αφορά την παροχή ψυχιατρικών υπηρεσιών στην κοινότητα. Γιατί μόνο με ευέλικτα, ευπροσάρμοστα, εξατομικευμένα, αλλά και ολοκληρωμένα προγράμματα, μπορούν να γίνονται συνεχή βήματα προς την κοινότητα κι όχι παράλληλα με την κοινότητα.

ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

Το Βενιζέλειο Γ.Ν.Η. για την επιτυχή λειτουργία των Π.Δ. θα πρέπει να μισθώσει δύο διαμερίσματα με οικιακό και ξενοδοχειακό εξοπλισμό.

Το προσωπικό που θα χρειαστεί είναι:

- Δύο Νοσηλεύτριες για την προετοιμασία των φαρμάκων.
- Ένας Κοινωνικός Λειτουργός για τη διασύνδεση με τις διάφορες υπηρεσίες και σχεδιασμό των δραστηριοτήτων των φιλοξενουμένων με σκοπό την εξάλειψη του κοινωνικού στίγματος και ενσωμάτωση τους με την κοινότητα.
- Μια Γενικών Καθηκόντων για το σχεδιασμό των οικιακών εργασιών.

ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑΣ ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΩΝ

- Τα ήδη υπάρχοντα Προστατευμένα Διαμερίσματα στο Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο δεν επαρκούν και μονίμως οι θέσεις είναι κατειλημμένες.
- Οι ασθενείς που χρειάζονται διαμονή σε Π. Δ. αυξάνονται συνεχώς.
- Ένοικοι στον Ξενώνα "ΑΛΚΥΟΝΙΔΑ" του Βενιζελείου Γ.Ν.Η. που είναι έτοιμοι για Π. Δ. παραμένουν στον Ξενώνα γιατί λείπει αυτή η μεταβατική δομή. Υπάρχουν τουλάχιστον τέσσερις (4) ένοικοι του Ξενώνα "ΑΛΚΥΟΝΙΔΑ" που μπορούν να ζήσουν στα Π. Δ. και οι κενές θέσεις του Ξενώνα να καλυφθούν με άλλους ψυχικά ασθενείς που έχουν περισσότερη ανάγκη αυτή τη δομή.

ΓΙΑΤΙ ΤΟ ΒΕΝΙΖΕΛΕΙΟ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΕΙ ΤΑ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΜΕΝΑ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΑ

Το Βενιζέλειο Νοσοκομείο μπορεί να υποστηρίξει τα
Προστατευμένα Διαμερίσματα γιατί:

- Έχει την επιτυχή χρόνια εμπειρία από τη λειτουργία του Ξενώνα "ΑΛΚΥΟΝΙΔΑ".
- Έχει τις δομές που χρειάζονται για πολυεπίπεδη υποστήριξη ασθενών, δηλ. τακτικά, ειδικά ιατρεία, επείγοντα, διασυνδετική/συμβουλευτική ψυχιατρική, Κέντρο Ψυχικής Υγείας, ξενώνα, περιφερειακά ιατρεία.
- Έχει πληθώρα ασθενών που υποστηρίζει στα ιατρεία, άρα υπάρχει η γνώση και η εμπειρία αντιμετώπισης δύσκολων ασθενών.

ΟΦΕΛΗ

- Τα Π. Δ. θα κάνουν ευκολότερη τη συνέχιση της αποασυλοποίησης αφού είναι μεταβατικές δομές.
- Το συνολικό κόστος μιας τέτοιας προσπάθειας είναι σημαντικά χαμηλότερο από τα κονδύλια που δαπανά το κράτος για την ενδονοσοκομειακή νοσηλεία των ψυχικά ασθενών.
- Το κόστος λειτουργίας των Π. Δ. μειώνεται σε σχέση με τις θεραπευτικές ανθρωποώρες γιατί οι φιλοξενούμενοι τους έχουν λιγότερο ανάγκη και «υποχρεώνονται» να αναπτύξουν δικές τους πρωτοβουλίες.
- Θα μειωθούν οι μέρες νοσηλείας σε ψυχιατρικές κλινικές και οι επανεισαγωγές μετά τα εξιτήρια καθώς οι ασθενείς για ένα διάστημα θα μένουν πρώτα σε Π.Δ.

ΟΦΕΛΗ

- Ο Ξενώνας "ΑΛΚΥΟΝΙΔΑ" θα ολοκληρώνει το ρόλο του ως μεταβατική δομή αποασυλοποίησης καθώς θα μπορεί να στέλνει ασθενείς σε Π.Δ.
- Η μείωση του στίγματος για την ψυχική νόσο. Η επαφή με τον ψυχικά ασθενή απομυθοποιεί την "τρέλα", αμβλύνει το φόβο της επικινδυνότητας, απομακρύνει τις φαντασιώσεις. Η χρήση συνηθισμένων σπιτιών, όπως είναι τα Π. Δ. θεωρείται ότι στιγματίζει λιγότερο τους ενοίκους. Επίσης εύκολα αλλάζει, αν μεταβληθούν οι ανάγκες για τη χρήση του, αφού δεν απαιτείται μεγάλη επένδυση.

ΣΑΣ ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ

